URZĄD GMINY W ŻYRAKOWIE
Wpl. dn. 05. 01. 2024
L.dz. 158 Zał. .....
Podpis .....

WOJEWODA PODKARPACKI
ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów

Rzeszów, 2024-01-04

P.II. 4131.2.362.2023

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 85, 86 i 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.),

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

§ 2 uchwały Nr LII/612/23 Rady Gminy Żyraków z dnia 27 listopada 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028.

UZASADNIENIE

Na sesji w dniu 27 listopada 2023 r. Rada Gminy w Żyrakowie podjęła uchwałę Nr LII/612/23 w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028.

W § 2 powyższej uchwały rada postanowiła odstąpić od żądania zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w postaci posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych programem „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej, dochód osoby w rodzinie lub dochód rodziny nie przekracza 200% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Analizowana uchwała Rada Gminy podjęta została m.in. na podstawie art. 96 ust. 2 i ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.). Stosownie do art. 96 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej wydatki na usługi, pomoc rzeczową, posiłki, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu podlegają zwrotowi w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego. Stosownie do zapisów art. 96 ust. 4 ww. ustawy rada gminy określa, w drodze uchwały, zasady zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, o których mowa w ust. 2, będących w zakresie zadań własnych.

Delegacja zwarta w art. 96 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej daje radzie gminy kompetencję do określenia, w drodze uchwały, zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej takich jak usługi, pomoc rzeczowa, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe, będące w zakresie zadań własnych. Wymaga zaznaczenia, że organ realizujący upoważnienie ustawowe jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. Wyznaczony zakres delegacją ustawową determinuje obszar powierzony do uregulowania aktem organu stanowiącego gminy. Wykroczenie poza ten zakres należy traktować jako istotne naruszenie normy kompetencyjnej.

Przyjęty w § 2 uchwały Rady Gminy zapis narusza delegację ustawową, o której mowa w art. 96 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w sposób istotny. Przepis ten upoważnia do określenia zasad zwrotu wydatków za wskazane świadczenia z pomocy społecznej a nie odstąpienia od żądania zwrotu wydatków. Wykładnia art. 96 ust. 4 ustawy prowadzi do wniosku, że jest on jedynie podstawą do określenia zasad zwrotu wydatków na wskazane świadczenia z pomocy społecznej powiązanych z kryterium dochodowym. Pod pojęciem zasad zwrotu wydatków kryje się natomiast określenie podmiotów zobowiązanych do zwrotu, wskazanie kryteriów w oparciu o które ten zwrot ma nastąpić i w jakiej części (wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 10 lipca 2019r. sygn. akt II SA/Rz 339/19). W granicach tej delegacji ustawowej rada gminy nie jest upoważniona do określania w uchwale przypadków zwolnienia od obowiązku zwrotu czy też dochodzenia lub niedochodzenia zwrotu wydatków. Zwrot wydatków jest odmienną instytucją niż odstąpienie, umorzenie odroczenie lub rozłożenie na raty w przedmiocie zwrotu wydatków na udzielone świadczenia oraz z tytułu nienależnie pobranych

świadczeń. Ustawodawca wyraźnie odróżnia te sytuacje odmiennie je regulacją w art. 96 ust. 4 oraz art. 104 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z tym ostatnim przepisem: „W przypadkach szczególnie uzasadnionych, zwłaszcza jeżeli żądanie zwrotu wydatków na udzielone świadczenie, z tytułu opłat określonych w ustawie oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części stanowiłoby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie lub też niweczyłoby skutki udzielanej pomocy, właściwy organ, który wydał decyzję w sprawie zwrotu należności, o których mowa w ust. 1, na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej, może odstąpić od żądania takiego zwrotu, umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty." W związku z tym przywołanych rozwiązań w analizowanych przepisach nie można utożsamiać, łączyć z uwagi na to, że są one zupełnie odrębnie traktowane przez ustawodawcę. Należy zauważyć, że akt prawa miejscowego ustanowiony w wykonaniu art. 96 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej ma być podstawą, w oparciu o którą będzie procedować właściwy organ oraz decydować w przedmiocie zwrotu wydatków na świadczenia pomocy społecznej. Analogiczny pogląd wyraził także WSA w Rzeszowie w wyroku z dnia 4 października 2023 r., sygn.akt: II SA/Rz 536/23.

Wobec powyższego należało stwierdzić, że § 2 uchwały Nr LII/612/23 Rady Gminy Żyraków z dnia 27 listopada 2023 r. narusza w sposób istotny przywołane przepisy prawa, co skutkować musi stwierdzeniem jego nieważności.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul. Kraszewskiego 4A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO
Mariusz Jabłoński
Dyrektor Wydziału Prawnego i Nadzoru

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Żyraków.
2. Przewodniczący Rady Gminy w Żyrakowie.